

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžo/17/2016
Identifikačné číslo spisu: 3814222569
Dátum vydania rozhodnutia: 23.11.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:3814222569.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členov senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Eriky Čanádyovej v právnej veci žalobkyne: M. K., rodená E., narodená X. X. XXXX, bytom v S., K. L. č. XXX/XX, právne zast.: JUDr. Martinom Strážnickým, advokátom so sídlom v Bratislave, Kempelenova č. 728/15, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8-10, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej z 23. októbra 2014, číslo: 49604-2/2014-BA, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 17. februára 2016, č.k. 13S/47/2015-47, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo 17. februára 2016, č.k. 13S/47/2015-47, m e n í tak, že rozhodnutie žalovanej z 23. októbra 2014, číslo: 49604-2/2014-BA z r u š u j e a v e c v r a c i a žalovanej na ďalšie konanie.

Žalobkyni náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom zo 17. februára 2016, č.k. 13S/47/2015-47 postupom podľa § 250j ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania rozhodnutia žalovanej z 23. októbra 2014, číslo: 49604-2/2014-BA, ktorým bolo zamietnuté jej odvolanie a súčasne bolo potvrdené prvostupňové správne rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Prievidza z 12. augusta 2014, číslo: 200-008878-CA01/2014. Predmetným rozhodnutím nebol žalobkyni podľa § 31 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) priznaný nárok na nemocenské za obdobie od 5. júla 2014 do skončenia dočasnej pracovnej neschopnosti.

Krajský súd pri svojom rozhodovaní postupoval v intenciách § 128 ods. 1 písm. c/, § 141 ods. 1, § 143 ods. 1, § 31 ods. 3 a § 32 ods. 2 písm. b/ zákona č. 461/2003 Z.z. ako aj Druhej hlavy Piatej časti OSP.

V odôvodnení rozsudku krajský súd konštatoval, že medzi účastníkmi nebolo sporné, že žalobkyňa bola nemocensky poistená ako samostatne zárobkovo činná osoba v období od 19. marca 2014 do 30. júna 2014. Od 5. júla 2014 bola uznaná za dočasne práceneschopnú a do 9. júla 2014 bola hospitalizovaná. Uviedol, že žalobkyňa nerozporovala ani zistenie, že poistné za mesiac jún 2014 uhradila oneskorene, a to 9. júla 2014, pričom v rovnaký deň si v pobočke Sociálnej poisťovne uplatnila aj nárok na nemocenské.

Krajský súd ďalej uviedol, že správne orgány vec posúdili správne podľa § 31 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z.. V danom prípade vznikol žalobkyňi nárok na nemocenské po zániku jej nemocenského poistenia. Pre vznik nároku na nemocenské za tejto situácie zákon č. 461/2003 Z.z. stanovuje dve podmienky, ktoré musia byť splnené kumulatívne - 1/ osoba musí byť v ochrannnej lehote (čo sporné nebolo) a 2/ musí zaplatiť poistné na nemocenské poistenie najneskôr v posledný deň splatnosti poistného za kalendárny mesiac, v ktorom zaniklo poistenie (s výnimkou situácie, že dlžné poistné predstavuje sumu nižšiu ako 5,- eur). Žalobkyňa však nespĺnila práve druhú podmienku - zaplatenie poistného v posledný deň splatnosti poistného.

Záverom krajský súd poukázal na to, že na pojednávaní konanom dňa 17. februára 2016 právny zástupca žalobkyne rozšíril žalobné dôvody, keď uviedol, že žalovaná mala pri svojom rozhodovaní zohľadniť okolnosti hodné osobitného zreteľa na strane žalobkyne, ktoré mali byť dôvodom oneskorenej úhrady poistného za mesiac jún 2014. Na uvedený žalobný dôvod však súd neprihliadol s odôvodnením, že tento bol uplatnený po zákonom stanovenej dvojmesačnej lehote na podanie žaloby.

Vzhľadom na uvedené, krajský súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že správne orgány postupovali správne a zákonne, keď rozhodli, že žalobkyňa nemá nárok na nemocenské s poukazom na § 31 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z., a preto žalobu ako nedôvodnú zamietol.

O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že v konaní neúspešnej žalobkyňi ich náhradu nepriznal.

II.

Proti rozsudku krajského súdu podala žalobkyňa v zákonnej lehote odvolanie.

Za odvolací dôvod označila dôvod plynúci z § 205 ods. 2 písm. f/ OSP - rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

V podanom odvolaní žalobkyňa uviedla, že nepopiera, že dlžné poistné uhradila o jeden deň neskôr, t.j. 9. júla 2014. Zároveň však dodala, že poukázala na dôvod, ktorý viedol k oneskorenej úhrade poistného, a to náhlu hospitalizáciu v dôsledku existujúceho rizikového tehotenstva, kedy objektívne nemohla platbu realizovať dňa 8. júla 2014. Túto skutočnosť preukázala v konaní pred krajským súdom listinnými dôkazmi založenými do súdneho spisu, najmä lekáorskými správami potvrdzujúcimi vtedajší zdravotný stav.

Namietala, že správne orgány nepostupovali pri rozhodovaní o vzniku, respektíve nepriznaní nároku nemocenského poistenia správne. Taktiež tieto mali pri rozhodovaní použiť mieru správnej úvahy, a teda, že mali prihliadnuť na mimoriadne okolnosti (zdravotný stav žalobkyne) ako aj skutočnosť, že žalobkyňa nemala v tom období a ani v súčasnosti nemá žiadne nedoplatky na nemocenskom poistení.

Ďalej žalobkyňa vyjadrila nesúhlas so záverom krajského súdu, že právny zástupca žalobkyne na pojednávaní konanom dňa 17. februára 2016 rozšíril žalobné dôvody, keď výslovne uviedol, že žalovaná mala pri svojom rozhodovaní zohľadniť okolnosti hodné osobitného zreteľa majúce za následok

oneskorenú platbu poistného za mesiac jún 2014. V tejto súvislosti dôvodila, že právny úkon je potrebné posudzovať podľa jeho obsahu a nie formy. Žalobkyňa síce výslovne neuviedla argument o použití miery správnej úvahy a prihliadnutí na dôvody osobitného zreteľa, avšak tieto skutočnosti nepochybne vyplývajú z obsahu podanej žaloby a z argumentácie v nej uvedenej. Vzhľadom na uvedené, žalobkyňa zastáva názor, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil, keď neprihliadal na dôvody hodné osobitného zreteľa z dôvodu, že ich žalobkyňa uplatnila až na pojednávaní.

Uviedla, že krajský súd sa taktiež nezaoberal otázkou správnej úvahy správnych orgánov, ktoré mali žalobkyni priznať nárok na nemocenské i napriek jednodňovému omeškaniu. Dodala, že správnu úvahu prípadne nad rámec zákona nie je možné použiť v prípade, ak by v dôsledku jej aplikácie došlo k porušeniu práv, respektíve povinností a vzniku škody na strane konajúceho orgánu. V uvedenom prípade však k žiadnej škode nedošlo, žalobkyňa poistné uhradila, žalovaná poistné prijala (pričom ku dňu podania odvolania nevydala žiadne rozhodnutie, ktorým by ho žalobkyni vrátila) z čoho vyplýva, že poistné považuje za riadne zaplatené.

Vzhľadom na uvedené, žalobkyňa navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zmenil tak, že „žalobe žalobkyne vyhovuje, t.j. že zrušuje rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu Sociálna poisťovňa, pobočka Prievidza č. 200-008878-CA01/2014 zo dňa 12.08.2014 ako aj rozhodnutie odvolacieho správneho orgánu, Sociálna poisťovňa, ústredie, číslo 49604-2/2014 BA zo dňa 23.10.2014.“

III.

K odvolaniu sa vyjadrila podaním z 29. apríla 2016 žalovaná.

Uviedla, že všeobecné podmienky nároku na nemocenské dávky povinne nemocensky poistenej samostatne zárobkovo činné osoby po zániku jej nemocenského poistenia v ochrannej lehote jednoznačne upravuje § 31 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z., v zmysle ktorého povinne nemocensky poistená samostatne zárobkovo činná osoba má nárok na nemocenskú dávku aj vtedy, ak vznikol dôvod na poskytnutie nemocenskej dávky po zániku jej nemocenského poistenia v ochrannej lehote a za obdobie od prvého vzniku nemocenského poistenia povinne nemocensky poistenej samostatne zárobkovo činné osoby do zániku jej nemocenského poistenia, najviac za obdobie posledných päť rokov predchádzajúcich kalendárnemu mesiacu, v ktorom zaniklo nemocenské poistenie, zaplatila poistné na nemocenské poistenie najneskôr v posledný deň splatnosti poistného za kalendárny mesiac, v ktorom zaniklo nemocenské poistenie. Žalobkyni by vznikol nárok na nemocenské pri dočasnej pracovnej neschopnosti uznané od 5. júla 2014, ak by poistné na nemocenské poistenie za obdobie od 19. marca 2014 do 30. júna 2014 zaplatila najneskôr dňa 8. júla 2014, respektíve, ak by suma dlžného poistného na nemocenské poistenie k 8. júlu 2014 bola v úhrne nižšia ako 5,- eur. Pri kontrole platieb poistného na nemocenské poistenie však bolo zistené, že poistné vo výške 17,71 eur za mesiac jún 2014 bolo uhradené dňa 9. júla 2014, pričom žalovaná v tejto súvislosti ďalej uviedla, že jednou z podmienok nároku žalobkyne na nemocenské je existencia ochrannej lehoty v čase vzniku dočasnej pracovnej neschopnosti, ktorú žalobkyňa splnila a taktiež podmienka včasného a riadneho zaplatenia poistného na nemocenské poistenie, ktorú žalobkyňa nespĺnila. Dotknuté ustanovenie § 31 ods. 3 teda jednoznačne upravuje podmienky nároku na nemocenskú dávku po zániku povinného nemocenského poistenia samostatne zárobkovo činné osoby v ochrannej lehote. V predmetnom prípade malo byť poistné na nemocenské poistenie zaplatené najneskôr 8. júla 2014. Žalobkyňa bola hospitalizovaná od 5. júla 2014 (20:58 hod.) do 9. júla 2014 (07:34 hod.), t.j. poistné za mesiac jún 2014 mala možnosť uhradiť pred hospitalizáciou. Uzavrela, že z dôvodu nesplnenia zákonom stanovených podmienok nároku na nemocenskú dávku spočívajúcich v oneskorené zaplatenom poistnom na nemocenské poistenie žalobkyňa nárok na nemocenské poistenia nemá.

V súvislosti s aplikáciou správnej úvahy a vzhľadnutí okolností hodné osobitného zreteľa, žalovaná poukázala na to, že zákon č. 461/2003 Z.z. neumožňuje zohľadniť mimoriadne okolnosti. Menovaný zákon inštitúit odstránenia tvrdosti zákona nepozná a taktiež neumožňuje, aby sa poistné zaplatené

oneskorene z dôvodov mimoriadnych okolností považovalo na účel vzniku nároku na nemocenskú dávku za zaplatené včas. Priznaním nemocenskej dávky bez splnenia zákonom stanovených podmienok v čase vzniku dôvodu na poskytnutie nemocenskej dávky by žalovaná ako verejnoprávna inštitúcia zriadená na výkon sociálneho poistenia postupovala v rozpore so zákonom a za vzniknutý preplatok na nemocenskej dávke by zodpovedala Sociálna poisťovňa. Na tomto mieste žalovaná poukázala na článok 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

K žalobkyňou namietanému nevráteniu poistného žalovaná uviedla, že poistné, ktoré žalobkyňa zaplatila dňa 9. júla 2014 je poistným za mesiac jún 2014, v tomto mesiaci bola žalobkyňa povinne nemocensky poistená ako samostatne zárobkovo činná osoba, preto mala zákonnú povinnosť zaplatiť a odvieť poistné za tento kalendárny mesiac. Sociálna poisťovňa je povinná vrátiť poistné, iba ak ide o poistné zaplatené bez právneho dôvodu, čo však nebol prípad žalobkyne.

Záverom žalovaná skonštatovala súlad oboch správnych rozhodnutí so všeobecne záväznými právnymi predpismi, vychádzajúcich zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci a obsahujúcich prepísané náležitosti a navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2, § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok, ďalej len „SSP“), preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP, § 492 ods. 2 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s ustanovením § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP a § 492 ods. 2 SSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné.

Podľa § 492 ods. 1 a 2 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Podľa § 244 ods. 1, 2 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

(2) V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len "rozhodnutie správneho orgánu").

Podľa § 247 ods. 1 OSP podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Najvyšší súd zdôrazňuje, že súd v procese súdneho prieskumu nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov (§§ 247 a nasl. OSP) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Súdny prieskum

zákonosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu je určený rozsahom dôvodov uvedených v opravnom prostriedku, ktorými navrhovateľ namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach. Zákonosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia.

Pri preskúvaní zákonosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúvanie napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 OSP).

V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 OSP).

Po preskúvaní napadnutého rozsudku krajského súdu a konania mu predchádzajúceho v rozsahu odvolacích námietok najvyšší súd dospel k záveru, že krajský súd v procese súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia a postupu žalovanej náležite nepostupoval v zmysle procesných pravidiel zákonodarcom nastolených v Druhej hlave Piatej časti OSP citovaných vyššie, keď na základe skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu dospel k právnenému záveru o zákonosti napadnutého rozhodnutia žalovanej, s ktorým sa najvyšší súd nemohol stotožniť.

Predmetom odvolacieho konania v preskúvanej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa proti žalovanému správnenému orgánu domáhala preskúmania zákonosti rozhodnutia z 23. októbra 2014, číslo: 49604-2/2014-BA, žiadajúc jeho zrušenie v spojení s prvostupňovým rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza z 12. augusta 2014, číslo: 200-008878-CA01/2014 a vrátenie veci žalovanému správnenému orgánu na ďalšie konanie.

Zo súdneho ako aj vyžiadaného administratívneho spisu žalovanej mal najvyšší súd preukázané, že žalovaná ako orgán príslušný na rozhodovanie podľa § 179 ods. 1 písm. b/ zákona č. 461/2003 Z.z. rozhodnutím z 23. októbra 2014, číslo: 49604-2/2014-BA postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. podané odvolanie zamietla a prvostupňové správne rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza z 12. augusta 2014, číslo: 200-008878-CA01/2014 potvrdila.

Prvostupňovým správnym rozhodnutím z 12. augusta 2014, číslo: 200-008878-CA01/2014 Sociálna poisťovňa, pobočka Prievidza ako orgán príslušný na rozhodovanie podľa § 178 ods. 1 písm. a/ bod druhý zákona č. 461/2003 Z.z. postupom podľa § 31 ods. 3 menovaného zákona rozhodla, že žalobkyňa v období od 5. júla 2014 do skončenia dočasnej pracovnej neschopnosti nemá nárok na nemocenské.

Podľa § 209 ods. 1 a 4 zákona č. 461/2003 Z.z. rozhodnutie organizačnej zložky Sociálnej poisťovne sa vydáva písomne, ak tento zákon neustanovuje inak. Rozhodnutie musí byť v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

(4) V odôvodnení rozhodnutia organizačná zložka Sociálnej poisťovne uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bola vedená pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodovala.

Podľa § 218 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu. Ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené nedostatky odstráni.

Vychádzajúc z uvedenej právnej úpravy povinnosťou správneho orgánu je rozhodnutie odôvodniť tak,

aby jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom bolo zrejmé, z akých podkladov pri svojom rozhodovaní vychádzal, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z akých dôvodov, stručne, jasne a výstižne vysvetlil, akými úvahami sa riadil pri hodnotení skutkových a právnych okolností namietaných v konaní a zodpovedal na najdôležitejšie otázky vo vzťahu k hmotnoprávnemu nároku, alebo povinnosti, ktorý bol predmetom správneho konania.

Problematike týkajúcej sa povinnosti náležite zdôvodniť rozhodnutie venoval značnú pozornosť vo svojej judikatúre aj Ústavný súd Slovenskej republiky - napr. v náleze sp.zn. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 243/07, I. ÚS 114/08, III. ÚS 36/2010. Ústavný súd konštatoval, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov (týka sa aj rozhodovacej činnosti orgánov verejnej správy) sa uskutočňuje v ústavnom a zákonom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu; jedným z týchto princípov, predstavujúcim súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúci ľubovôľu pri rozhodovaní, je povinnosť súdov ako aj orgánov verejnej správy svoje rozhodnutia odôvodniť v súlade so zákonnou úpravou. Z odôvodnenia totiž musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Povinnosť súdu ako aj orgánu verejnej správy je presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť, pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia rozhodnutia teda musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Porušením práva na spravodlivý proces môže byť aj situácia, kedy v hodnotení skutkových zistení absentuje určitá časť skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo, ale náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností neboli zhodnotené. Ústavný súd vo svojej judikatúre tiež zdôraznil, že orgán štátnej moci by mal vo svojej argumentácii, obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia, dbať aj na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, ako aj závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé, odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné a je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Nedostatky odôvodnenia zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia.

Uvedenou problematikou sa už viackrát zaoberal aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) - napr. v rozhodnutí *Kraska c. Švajčiarsko* z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, s. 49, § 30 konštatoval, že z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie.

Rovnako ESLP pripomína, že rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (*García Ruiz c. Španielsku* z 21. januára 1999).

Judikatúra ESLP a ani Ústavného súdu SR pritom nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument.

Vzhľadom k uvedenému sa odvolaciemu súdu javí odôvodnenie prvostupňového správneho rozhodnutia ako aj napadnutého rozhodnutia žalovanej v danej veci, ako jednostranné a formalistické, a teda ako zjavne nezdôvodnené a tým aj nesúladne s právami podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Najvyšší súd po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu ako aj rozhodnutia žalovanej a konania, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, zistil, že žalovaný správny orgán svoje rozhodnutie založil na dôvodoch, ktoré riadne a zvlášť pre žalobkyňu dostatočným spôsobom bližšie nezdôvodnil.

Predovšetkým najvyšší súd považuje za potrebné vytknúť, že bez akéhokoľvek bližšieho zdôvodnenia sa v plnom rozsahu stotožnil so závermi, ku ktorým dospel prvostupňový správny orgán vo svojom rozhodnutí. Žalovaný správny orgán iba stroho skonštatoval, že žalobkyni by vznikol nárok na nemocenské, ak by poistné na nemocenské poistenie za obdobie od 19. marca 2014 do 30. júna 2014 zaplatila najneskôr 8. júla 2014. Nakoľko však žalobkyňa zaplatila poistné za príslušný mesiac dňa 9. júla 2014 podmienku vzniku nároku na nemocenské poistenie nespĺnila.

Z obsahu administratívneho spisu žalovanej vyplýva, že žalobkyňa v odvolaní proti prvostupňovému správne rozhodnutiu poukazovala na to, že u tehotných žien je ochranná lehota špecificky určená, a to, že ak nemocenské poistenie zaniklo žene v období tehotenstva, ochranná doba je vždy osem mesiacov. Tvrdila, že túto podmienku ochrannej lehoty 8 mesiacov splnila. Zároveň žalobkyňa dala do pozornosti aj tú skutočnosť, že príslušnú platbu zaplatila i keď oneskorene, pričom ako ďalej uviedla, zaplatením pohľadávky na poistnom sa podmienka zaplatenia poistného považuje na účely nároku na dávku za splnenú.

Z obsahu rozhodnutia žalovanej však nevyplýva, že by sa táto vôbec týmito žalobkyňou namietanými skutočnosťami riadne zaoberala. Pokiaľ sa žalovaná vysporiadala s námietkami žalobkyne tak, že iba odcitovala k danej veci zodpovedajúce ustanovenia zákona

č. 461/2003 Z.z. a bez ďalšieho bližšieho zdôvodnenia skonštatovala, že nemôže zohľadniť dôvody nezaplatenia poistného, ktoré žalobkyňa uvádza v odvolaní, náležite nepostupovala v intenciách zákonnej úpravy a ani v intenciách ustálenej judikatúry ústavného súdu. Navyše z obsahu súdneho spisu a predovšetkým z vyjadrenia žalovanej k žalobe z 29. apríla 2015 vyplýva, že táto platba i napriek jej oneskorenej úhrade bola zo strany Sociálnej poisťovne považovaná za platbu za mesiac jún 2014. Preto bolo žiadúce dať žalobkyni ako účastníkovi konania relevantnú odpoveď, na základe akých dôvodov potom jej nevznikol nárok na nemocenské, keď príslušná platba bola zo strany Sociálnej poisťovne prijatá a považovaná za platbu za mesiac jún 2014.

Vychádzajúc zo skutkových zistení danej veci vyplývajúcich z administratívneho spisu najvyšší súd preto dospel k záveru, že nakoľko sa žalovaný správny orgán skutočnosťami namietanými žalobkyňou v odvolaní podaným proti prvostupňovému správne rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza nedostatočne zaoberal a nedal na ne náležitú odpoveď, rozhodnutie žalovanej trpí vadou nespreskúmatelnosti pre nedostatok dôvodov, majúcou za následok jeho nezákonnosť.

Z uvedených dôvodov najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu v zmysle § 250ja ods. 3 veta prvá OSP a v spojení s § 492 ods. 2 SSP zmenil tak, že napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil podľa § 250j ods. 2 písm. d/ OSP žalovanej na ďalšie konanie.

O trovách konania rozhodol najvyšší súd podľa 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP, § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 492 ods. 2 SSP. Nakoľko si však žalobkyňa náhradu trov konania neuplatnila, najvyšší súd jej náhradu trov konania nepriznal, i napriek tomu, že v súdnom konaní úspech dosiahla.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.